KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS REGULA (ES) 2020/133

(2020. gada 30. janvāris),

ar ko atkāpjas no Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2016/1150, kurā izklāstīti noteikumi par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1308/2013 piemērošanu valsts atbalsta programmām vīna nozarē

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulu (ES) Nr. 1308/2013, ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007 ([1]), un jo īpaši tās 54. panta a) punktu,

tā kā:

(1) 2019. gada 2. oktobrī Pasaules Tirdzniecības organizācija (PTO) pieņēma šķīrējtiesas lēmumu lietā "Eiropas Kopiena un dažas dalībvalstis – pasākumi, kas ietekmē tirdzniecību ar lieliem civilās aviācijas gaisa kuģiem", WT/DS316/ARB. Ar šķīrējtiesas lēmumu Amerikas Savienotajām Valstīm (ASV) tika piešķirtas tiesības, reaģējot uz Savienības subsīdijām uzņēmumam *Airbus*, pieprasīt atļauju noteikt pretpasākumus apmērā, kas nepārsniedz 7,5 miljardus USD gadā. ASV 2019. gada 18. oktobrī noteica *ad valorem* ievedmuitas nodokli 25 % apmērā dažādiem produktiem, to skaitā arī nedzirkstošajiem vīniem, ko Vācija, Spānija, Francija un Apvienotā Karaliste eksportē uz ASV. Šī ārkārtējā, netaisnīgā un neparedzamā situācija smagi un negatīvi ietekmē visu Savienības vīnu globālo tirdzniecību. Reaģējot uz Francijas noteikto digitālo pakalpojumu nodokli (*GAFA* nodoklis), ASV ir turklāt draudējušas piemērot Francijas dzirkstošajiem vīniem *ad valorem* ievedmuitas nodokli 100 % apmērā.

(2) ASV noteiktajiem ievedmuitas nodokļiem ir tieša un nopietna ietekme uz Savienības vīna tirdzniecību ASV tirgū, kas gan vērtības, gan eksporta apjoma ziņā ir Savienības lielākais lauksaimniecības produktu un jo īpaši vīna eksporta tirgus. 2018. gadā Savienības vīna eksports uz ASV sasniedza 6,5 miljonus hektolitru jeb 4 miljardus EUR. Savienības vīna eksports uz ASV parasti veido 30–40 % no Savienības vīna kopējā eksporta vērtības.

(3) ASV noteiktajiem palielinātajiem ievedmuitas nodokļiem ir nelabvēlīga ietekme ne tikai uz tādiem nedzirkstošajiem vīniem, kuru izcelsme ir minētajās četrās dalībvalstīs, uz ko attiecas palielinātie ievedmuitas nodokļi, bet arī uz visiem Savienības vīniem kopumā. Līdz ar to tiek negatīvi ietekmēta visa ASV tirgū esošā Savienības vīna reputācija un tirdzniecība. Vīna reputāciju nosaka ne tikvien tā kvalitāte, bet arī cena, kā arī šķietamā cenas un kvalitātes attiecība. Tas jo īpaši attiecas uz vīniem zemāko vai vidējo cenu grupā, proti, absolūtos skaitļos šos vīnus 25 % ievedmuitas nodoklis ietekmē vairāk nekā dārgākus vīnus, ko iegādājas vīna pazinēji, uz kuriem cenas paaugstinājums neiedarbojas atturoši. Savienības vīni ASV tirgū konkurē ar vīniem no citām izcelsmes vietām, piemēram, Dienvidamerikas, Austrālijas vai Dienvidāfrikas. Ņemot vērā šo ļoti spēcīgo un sīvo konkurenci, vispārējam priekšstatam par cenu līmeni ir būtiska nozīme. Ja patērētājs zina, ka vīna, kam ir noteikta izcelsme Savienībā, cenai piemēro paaugstinātu ievedmuitas nodokli, tas negatīvi ietekmēs vispārējo priekšstatu par Savienības vīnu cenu līmeni un tādējādi novirzīs patērētāju pieprasījumu uz citas izcelsmes produktiem. Ņemot vērā tā rezultātā radušos tirgus apstākļus un konstatēto kopējās atdeves samazināšanos ražotājiem, ir vajadzīgi tādi tūlītēji pasākumi ievedmuitas nodokļu ietekmes novēršanai, kas aptver visus vīnus ar izcelsmi visās dalībvalstīs, nevis tikai tajās, uz kurām tieši attiecas ievedmuitas nodokļi.

(4) No tirgus stabilitātes viedokļa ASV noteiktais ievedmuitas nodokļa režīms nav izolēts valsts pasākums, kas aprobežojas tikai ar ietekmi uz tirdzniecību ar ASV. Pasaules vīna tirgus ir globāls tirgus, kurā nozīmīgu ekonomikas dalībnieku, piemēram, ASV, veiktajiem atsevišķajiem pasākumiem ir tālejošas sekas, kas ietekmē starptautisko vīna tirdzniecību kopumā. ASV ir viens no galvenajiem Savienības vīnu noieta tirgiem, un jebkādas negatīvas izmaiņas tajā valdošajos apstākļos neizbēgami ietekmē citus tirgus, jo produkti, kurus nevar pārdot ASV,

([1]) OV L 347, 20.12.2013., 671. lpp.

tādēļ ka tie kļuvuši pārāk dārgi, ir jānovirza citur. Līdz ar to patērētāji šajos citos tirgos, labi apzinoties tirgus apstākļus, izdarīs papildu spiedienu uz cenām, un arī konkurence būs daudz sīvāka nekā parasti. Tāpēc pašreizējie ASV noteiktie ievedmuitas nodokļi, visticamāk, izraisīs Savienības vīna eksporta stagnāciju visā pasaulē. Vīna nozares ziņojumi liecina, ka nozīmīgi Francijas vīnu pasūtījumi ASV tirgū jau ir atcelti.

(5) Savienības vīna tirgus stāvoklis 2019. gadā ir pasliktinājies, un vīna krājumi ir visaugstākajā līmenī kopš 2009. gada. Tas galvenokārt saistīts ar rekordlielu ražu 2018. gadā un vīna patēriņa samazināšanos Savienībā. Ja vīni, uz kuriem attiecas ASV noteiktie ievedmuitas nodokļi, netiks pārdoti eksporta tirgos ārpus Savienības, tas tikai pastiprinās Savienības tirgū valdošās situācijas steidzamību un nopietnību. Turklāt situācijas steidzamību pastiprina ievedmuitas tarifu piemērošanas laiks. Tarifi ir piemērojami no 2019. gada 18. oktobra, kas iekrīt tieši 2019. gada vīnogu ražas novākšanas un ražošanas kampaņas vidū un tieši pirms gada nogales svētku sezonas; Savienības vīna nozarei tie ir divi no svarīgākajiem pārdošanas periodiem gada griezumā. Tādēļ, ņemot vērā iepriekš minēto, nepieciešams veikt tūlītējus pasākumus šīs situācijas risināšanai.

(6) No Regulas (ES) Nr. 1308/2013 43. pantā noteiktajiem vīna nozares atbalsta pasākumiem tikai noieta veicināšanas pasākums saskaņā ar minētās regulas 45. panta 1. punkta b) apakšpunktu ir tieši vērsts uz Savienības vīnu popularizēšanu trešās valstīs ar mērķi uzlabot šo vīnu konkurētspēju. Gadu gaitā ir izrādījies, kas tas ir ļoti iedarbīgs noieta veicināšanas pasākums trešās valstīs esošu tirgu iekarošanai un stiprināšanai. Ar šo pasākumu tika uzlabota Savienības vīnu reputācija un palielināta informētība par to kvalitāti, tādējādi tas izrādījās visrezultatīvākais instruments Savienības vīnu atbalstam trešo valstu tirgos. Starptautiskais vīna tirgus ir pasaules mēroga tirgus, un jebkurš Savienības vīna noieta veicināšanas pasākums trešo valstu tirgos ir izdevīgs visiem Savienības vīniem. Tas paver iespējas tiem, kuri attiecīgajā tirgū vēlāk ienāks ar citiem Savienības vīniem. Atsevišķiem noieta veicināšanas pasākumiem ir multiplikatora ietekme uz pārdošanas apjomiem, jo šie pasākumi aptver vīna veidus vai vīndarības reģionus kopumā, nevis tikai vienu atsevišķu vīna zīmolu vai vīna veidu. Tādēļ ir svarīgi sākt, turpināt un pastiprināt noieta veicināšanas pasākumus visos tirgos, lai atrastu noieta tirgus vīniem, kas netiks pārdoti ASV tirgū, un lai saglabātu Savienības vīnu reputāciju šajos citos tirgos, kā arī lai vērstos pret spiedienu uz cenām.

(7) Tāpēc, lai palīdzētu operatoriem pēc ASV noteiktā ievedmuitas nodokļa režīma reaģēt uz pašreizējiem ārkārtas apstākļiem eksporta tirgos visā pasaulē un risināt šo neparedzamo un nedrošo situāciju, ir lietderīgi, atkāpjoties no dažiem noteikumiem, kas izklāstīti Komisijas Īstenošanas regulā (ES) 2016/1150 ([2]), nodrošināt lielāku elastīgumu noieta veicināšanas pasākuma īstenošanā saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1308/2013 45. panta 1. punkta b) apakšpunktu.

(8) Īstenošanas regulas (ES) 2016/1150 2. panta 1. punktā paredzēts, ka izmaiņas piemērojamajās atbalsta programmās, kā minēts Regulas (ES) Nr. 1308/2013 41. panta 5. punktā, tiek iesniegtas ne biežāk kā divas reizes finanšu gadā. Lai dalībvalstis varētu ātri pielāgot savas valsts atbalsta programmas un nodrošināt juridisko noteiktību minēto izmaiņu īstenošanai, ir lietderīgi atļaut šādas izmaiņas iesniegt biežāk nekā divas reizes finanšu gadā. Dalībvalstīm būtu jāspēj ātri reaģēt uz šiem ārkārtas apstākļiem un iesniegt izmaiņas noieta veicināšanas pasākumā, tiklīdz tas tiek uzskatīts par nepieciešamu. Šāds elastīgums ļautu dalībvalstīm optimizēt jau ieviestos pasākumus, palielināt uzaicinājumu skaitu un biežāk veikt korekcijas, ņemot vērā tirgus situāciju. Turklāt tas ļautu arī dalībvalstīm, kuras nav iekļāvušas noieta veicināšanas pasākumu savā valsts atbalsta programmā, to izdarīt nekavējoties pēc šīs regulas stāšanās spēkā, negaidot nākamo grozījumu iesniegšanas termiņu. Operatoriem, to skaitā jaunpienācējiem, līdz ar šo palielināto elastīgumu attiecībā uz noieta veicināšanas pasākumu tiktu piedāvāts vairāk iespēju iesniegt pieteikumus noieta veicināšanas atbalsta saņemšanai. Mērķis ir atvieglot vīna nozares stāvokli un nodrošināt elastīgumu, kas vajadzīgs, lai atrastu jaunas noieta iespējas citos starptautiskos tirgos, kas nav ASV.

(9) Tāpēc ir vajadzīga atkāpe no Īstenošanas regulas (ES) 2016/1150 2. panta 1. punkta.

(10) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir saskaņā ar Lauksaimniecības tirgu kopīgās organizācijas komitejas atzinumu,

([2]) Komisijas 2016. gada 15. aprīļa Īstenošanas regula (ES) 2016/1150, kurā izklāstīti noteikumi par Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1308/2013 piemērošanu valsts atbalsta programmām vīna nozarē (OV L 190, 15.7.2016., 23. lpp.).

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Aptverto produktu kategorijas

Šo regulu piemēro vīna noieta veicināšanai Regulas (ES) Nr. 1308/2013 VII pielikuma II daļas 1. līdz 9., 15. un 16. punkta nozīmē.

2. pants

Izmaiņas atbalsta programmās

Atkāpjoties no Īstenošanas regulas (ES) 2016/1150 2. panta 1. punkta, dalībvalstis vajadzības gadījumā konkrētā finanšu gadā var ieviest izmaiņas savās valsts atbalsta programmās vīna nozarē attiecībā uz noieta veicināšanas pasākumu, kas minēts Regulas (ES) Nr. 1308/2013 45. panta 1. punkta b) apakšpunktā.

3. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā trešajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2020. gada 30. janvārī

Komisijas vārdā –
Priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN